

- clamantes, Quoniam hi qui urbem concitant, & huc venerunt.
7. Quos suscepit Iason, & hi omnes contra decreta Caesaris faciunt, Regem alium dicentes esse Jesum;
8. Construxerunt autem plebem, & Principes Civitatis audientes hac.
9. Et accepta satisfactione a Iasone, & a ceteris dimiserunt eos.
10. Fratres vero confestim per noctem dimiserunt Paulum, & Silam in Beream. Qui cum venissent, in Synagogam Iudeorum intraverunt.
11. Hi autem erant nobiliores eorum, qui sunt Thessalonica, qui susceperunt verbum cum omni aviditate, quotidie scrutantes Scripturas, si hac ita se haberent.
12. Et multi quidem crediderunt ex eis, & mulierum gentilium honestarum, & viri non pauci.
13. Cum autem cognovissent in Thessalonica Iudei, quia & Berea predicatum est a Paulo verbum Dei, venerunt & illuc commoventes, & turbantes multitudinem.
14. Statimque tunc Paulum dimiserunt fratres, ut iret usque ad mare, Silas autem, & Timotheus remanserunt ibi.
15. Qui autem seducebant Paulum, perduxerunt eum usque Athenas, & accepto mandato ab eo ad Silam, & Timotheum, ut quam celeriter venirent ad illum, profecti sunt.
16. Paulus autem cum Athenis eos expectaret, incitabatur spiritus ejus in ipso videns idololatria deditam Civitatem.
17. Disputabat igitur in Synagoga cum Iudeis, & coelestibus, & in foro per omnes dies ad eos, qui aderant.
18. Quidam autem Epicurei, & Stoici Philosophi disserabant cum eo, & quidam dicebant, Quid vult seminiverbis hic dicere? Alii vero, Novorum demoniorum videtur annuntiator esse, quia Jesum, & Resurrectionem annuntiabat eis.
19. Et apprehensum eum ad Areopagum duxerunt, dicentes, Possumus scire qua est haec nova, qua a te dicitur, doctrina?

- 20. Nova enim, quaedam inferi auribus nostris, Volumus ergo scire quidnam velint hac esse.
21. Athenienses autem omnes, & advena hospites, ad nihil aliud vocabant, nisi aut dicere, aut audire aliquid novi.
22. Stans autem Paulus in medio Areopagi, ait, Viri Athenienses per omnia quasi superstitiones vos video.
23. Prateriens enim, & videns simulacra vestra, inveni & aram, in qua scriptum erat, Ignoto deo Quod ergo ignorantes colitis, hoc ego annuntio vobis.
24. Deus, qui fecit mundum, & omnia, que in eo sunt, hic Caeli, & terra cum sit Dominus, non in manu factis templis habitat.
25. Nec manibus humanis colitur indigens aliquo, cum ipse det omnibus vitam, & inspirationem, & omnia.
26. Nec itaque ex uno omne genus humanum inhabitare super universam faciem terre desinens statuta tempora, & terminos habitationis eorum.
27. Querere Deum, si forte attulerint eum, aut inveniant, quamvis non longe sit ab unoquoque nostrum.
28. In ipso enim vivimus, & movemur, & sumus, & quidam vestrorum Poetarum dixerunt, Ipsius enim & genus sumus.
29. Genus ergo cum sumus Dei non debemus estimare, auro, aut argento, aut lapidi, sculpture artis, & cogitationis hominis Divinum esse simile.
30. Et tempora quidem huius ignorantia despiciens Deus, nunc annuntiat hominibus, ut omnes ubique poenitentiam agant.
31. Eo quod statuit diem, in quo iudicaturus est Orbem in aequitate, in viro, in quo statuit, fidem praebens omnibus, suscitans eum a mortuis.
32. Cum audissent autem Resurrectionem mortuorum, quidam quidem iridebant, quidam vero dicebant, Audiemus te de hoc iterum.
33. Sic Paulus exiit de medio eorum.
34. Quidam vero viri adhaerentes ei, crediderunt, in quibus & Dionysius Areopagita, & mulier nomine Damaris, & alii cum eis.

ARGUMENTUM.

Philippis egressus Paulus cum suis sociis ascendit ad Thessalonicam, ubi multos adduxit ad fidem, & cum multam persecutionem pateretur a Iudaeis, abiit Beream, inde Athenas, ubi invenit aram consecratam ignoto Deo; Demonstrat verum Deum esse Jesum Christum, ubi multos convertit ad fidem, & inter eos Dionysium Areopagitam.

Act. 17. n. 1. Cum autem perambulassent Amphipolim, & Apolloniam, venerunt Thessalonicam, ubi erat Synagoga Iudeorum.

Versiones. CUM EXPOSITIONE I. usque ad Vers. 5.
Vers. 1. Cum autem perambulassent, Syriacus. Exierunt scilicet a Philippis, Et intraverunt per Amphipolim, quae est Civitas Macedoniae vicina Philippis, sic dicta, quia aquis, seu fluvij undique cingitur, de qua agit Plin. lib. 14. c. 10. Abrahamus Ortelius in Geographico ait appellari hodie Empoli. Apolloniam est alia Urbs vicina Macedoniae, seu Thessalonicae, de qua Volaterranus lib. 8. fuerunt

ferè viginti quatuor Civitates hujus nominis. Thessalonicam, quae numeratur inter primas Civitates Macedoniae, sic appellata ob insignem victoriam quam de Thessalis ibi obtinuit Philippus Macedo de qua Plinius, & Volaterran, citati Hodie dicitur. Solonichi.
Vers. 2. Secundum consuetudinem Arabicus. Pro more solito suo Paulus intravit ad eos, & quamvis raulus saepe fuisset a Iudaeis vexatus, lapidatus, ac persecutus, ut notant Chrysol. Oecumen. tamen ejus charitas nullo minuebatur, ac frangebatur labore. per tria Sabbatha continua, in quibus Iudei solebant convenire in suis Synagogis, docebant Jesum Christum esse verum Messiam, ac filium Dei.
Vers. 3. Aperiens, & insinmans, Syriacus, Dum ostenderet, & explicaret, Arabicus: Aveiens illi sensum eorum, & pandens arcana, Aethiopicus, Praeoccupans

Syriac. Plinius. Ortel.

plinius. Volaterran. Arabic. Chrysol. Oecum.

- Praeoccupans eos hac doctrina. Pagninus, Tygurina: Allegans Scripturas, explicans, ac declarans eorum legitimum, ac verum sensum sua sublimi doctrina praeoccupans, ac dissolvens omnes objectione: & contradictiones Iudeorum, ostendens oportere Christum pati.
Vers. 4. Et quidam ex eis crediderunt, scilicet ex Iudaeis, de quibus immediate antea agitur. Et de coelestibus gentilibusque multitudo magna. Syriacus Multi ex Gracis, qui timebant Deum. Arabicus Multitudo copiosa haud ex Graecorum. Aethiopicus Multi fratres Religiosi fideles ex gentibus, ac proinde isti gentiles erant profelyti, qui ex gentilitate fuerant conversi ad iudaismum, & ideo coelentes Deum, & in lectione Aethiopica dicuntur fratres ac proinde ex Iudaeis fuerunt aliqui conversi, tamè ex gentibus multo plures, ut notant Beda, historia Ecclesiastica, Lyranus, Carthusianus, Hugo, & mulieres nobiles non paucas: Fecit D. Lucas mentionem de viris, nunc de Mulieribus, quae sunt valde promae ad pietatem.
Vers. 5. Zelantes autem Iudaei. Syriac. Commoti sunt invidia videntes Iudaei, quod multi ab eis recedebant, & fidem Christianam suscipiebant: Assumentesque de vulgo viros malos. Syriac Adjunxerunt se eis homines scelerati ex compitis Civitatis. Arabic. Assumpserunt quosdam nudinarios homines pessimos, ac flagitiosos. D. Chrysol. Assumptis quibusdam forensibus viris malis. Ad se advocaverunt viros pessimos forenses, qui erant in foro data pecunia ad bajulandas ac preparati ad omne nefas. Confutere runt adversus domum Iasonis, qui quidem erat vir bonus, & Christianus, in cuius domo Paulus, & Syllas hospitabantur, de quo q. 2.
Arabic. b. Chrysol.

QUESTIO I.

Quare Paulus ingrediens Synagogas totum ejus studium erat disserere, & explicare Scripturas?

- Ingressus Paulus Synagogas disserabat de sacris Scripturis, eas expendens, & explanans, insinuans scientiam Scripturarum Ilagoga esse de fide amplectendam, ac charitatem inflammandam, & ad mores pie coelendos. Inde ait D. Chrysol. hom. 37. in Acta: Paulus, & Silas bene quando vacabant, hoc & Christus faciebat, multum de scripturis disserens, unde alta, & divina Providentia cum Christus ingrederetur Synagogam, traditus est liber Isaiae Prophetae, Luc. 4. n. 16. ut explicaret.
Unde ipse Christus D. dicebat. Joan. 5. num 39. Scrutamini Scripturas, ille sunt, quae testimonium perhibent de me. Commendat Divinus Magister studium assiduum in hoc libro Scripturae versando, nec monet, ut legant simpliciter, sed ut lectitè exacto scrutinio, & alta, profundaque ruminacione. D. Chrysol. homil. 40. in Ioan. ait: Non dicit legitè, sed scrutamini: Divina enim summa indigent diligentia, & ut ait ipsemet Chrysol. homil. 31. in genesim. Cum libris evolvendis mens pie affecta studet per illud tempus ab immundarum cogitationum illecebris liberatur. De his dixi multa opusculo primo de sacra Scriptura, ac ejus magnis emolumentis.
Apparet Aeternus Pater in Apoc. cap. 5. n. 6. In dextera sedentis super thronum librum scriptum intus, & foris. Ipse est ille supremus Dominus de quo Sapiens. Prov. 3. n. 26. ait: In sinistra ejus divitiae, & gloriae, de ejusque dextera ait moyses, deut. 33. n. 2. In dextera ejus lignea lex, & divinus Agnus cum

QUESTIO II.

Quare turba Civitatis circumstat domum Iasonis, & quisnam esset ille?

Ab hoc secundo incipio Et quisnam esset ille Iason, de cuius vita ac moribus aliqui Expositores late agunt breviter tamen dicendum, quod apud illum hospitabantur Syllas, & Paulus utpote familiaris, ac etiam cognatus Pauli, & Christianus qui ut ait Beda, conversus fuit a Paulo per tria Sabbatha in Synagoga Thessalonicensi dicente Apostolo, ac manifestante ex Scripturis Christum D. de quo dictum est hic vers. 2. de hoc, ut voluit Sixt. Senens. Genebr. Baron. facit mentionem Apostolus rom. 16. n. 21. Salutat vos Timotheus adiutor meus, & Lucius, & Jaso, & Sosipater cognati mei. Qui eum Paulo, & Thessalon migravit Corinth. In Catalogo

12. Beda. Quisnam esset Iason? Senens. Genebr. Baron. Sanctorum

Sanctorum adscribitur in Martyrologio Romano die 12. Julii, ubi dicitur, In Cipro. S. Iasonis antiqui discipuli Christi.

Non permitte Deus, quod tyranni exequantur furoribus in ipsos.

14.

Exod. 1.

Exod. 7.

Non possunt tyranni omnia que volunt in iustas.

15.

Math. 2. Imperfect.

Cum ergo furiosa Civitatis turba quaereret Paulum, & Silam, & non invenissent, & scirent, quod baptizaverant apud Iasonem, circumstant ejus domum, ut eos produceret, ut lapidarentur, vel male tractarentur; sed nihil potuerunt; nam Deus eos custodivit, & non permittit, quod tyranni omnia faciant, quae contra Dei servos machinantur.

Quia apud Hebraeos valde vulgare erat, quod unus ex eis esset nasciturus, qui populum mirabiliter educeret de captivitate Aegyptiaca, ut omnes Israelitarum spes amputarentur, Exod. 1. n. 22. Praecipit Pharaon omni populo, dicens, quod quid masculi i sexus natum in flumen proiicite. Quid tunc? Nascitur Moyses, exponitur a parentibus in ripa fluminis, venit filia Pharaonis: Quem illi adoptavit in locum filii, cap. 2. n. 20. Ecce Moyses, qui quaerebatur, evadit salvus, ut populum liberet, & Aegyptios perdat in aquis, valde inanis est omnis tyrannorum furor contra eos, quos Divina manus custodit, & servat. Lippomanus in sua Catena, sic ait: Subordinatione itaque divina evadit unicus ille Moyses, contra quem solum fuerat excogitata, & a Demone suggesta universalis illa crudelitas, ut discarnas, ubique considerare Dominum, qui mirabiliter eximit suos. Tota Pharaonis rabies eo tendebat, ut periret ille, qui a jugo Pharaonis Hebraeos erat querentur, sed ille, qui expectabatur, eripitur ab ejus furore, in vanum est omnis rabies contra eos, qui Dei sunt.

Similiter exardebat Herodes adversum Jesum recenter natum dum occidit omnes pueros, quierant in Bethlehem, Math. 2. n. 16. de quo sic ait Imperfectus homil. 2. in Math. Interfecit omnes parvulos, ut unum inveniret in omnibus, sed neque unum invenit in omnibus, & omnibus vitam aeternam praestitit propter unum.

Act. 17. n. 6. Et cum non invenissent eos, trahebant Iasonem, & quosdam fratres ad Principes Civitatis, clamantes, quoniam hi, qui urbem concitant, & huc venerunt.

Versiones. CUM EXPOSITIONE II. usque ad Vers. 12.

16. Dare locum ira.

Verf. 6. Et cum non invenissent, quia Apostoli iam alibi transierant dantes locum irae, ac furori Judaeorum, Trahebant Iasonem, illud verbum trahere significat vim, ac vehementiam. Et quosdam fratres, scilicet Christianos ad Principes Civitatis ad Magistratus, ac Gubernatores Civitatis, qui sunt illius Principes, Syriacus, Ad primores urbis.

17.

Græcus. Complut. Vatabl. Arabic.

Clamantes. Syriacus, Vociferantes, denotatur clamor incompotitus præ ira ac furore, tamquam accusantes Iasonem ut criminis complicitem, siquidem ipsos hospitio receperat. Qui Urbem concitant Græcus Complutens. Arabicus, Vatabl. Qui orbem terrarum commoverunt, hoc nomine Orbis magnae Civitates dicuntur, sic Serenissimus, ac Potentissimus Philippus secundus, cum vidisset Ulyssiponem, dixit, Est Orbis in Urbe. Subdit Textus, Huc venerunt. Arabicus, Huc se contulerunt, ut ignoti, extranei, erronei, vagabundi, ad conturbandam Civitatem nova lege, novoque ritu.

Verf. 7. Quos suscepit Iason. D. Chrysof. Pagninus, quos clam excepit hospitio, tamquam homines facinorosos, ac criminatores, & ideo clam, ac furtim excepit; Omnis, qui agit malum, lucem odit. Hi omnes contra decreta Caesaris alium Regem faciunt. Hi Judæi suorum maorum iniquitatem biberunt, sic contra Christum ad Pilatum clamant, Omni, qui se Regem facit, contradicit Caesar, Joan. 19. n. 12. Sed iniquitas eorum fecellit eos; Nam regnum Christi non est temporale, sic ait Jesus Pilato Regnum meum non est de hoc mundo, Joan. 18. n. 36.

Verf. 8. Con. i. averunt autem plebem, & Principes, quorum animi maxime commoventur audito novo Rege, novoque Gubernatore, indeque multae seditiones nascuntur in Republica.

Verf. 9. Et accepta satisfactione a Iasone. Syriac. Acceperunt fidei iustores, Arabicus, Acceperunt sponsores. Tripliciter explicatur, primo Caetanus, quod Iason se dedit sponsores, ac fidei iustorem, quod Paulus, ac Silas nihil moliebantur contra Imperium Romanum, secundo Budæus, Ganæus, Sanchez quod Iason se dedit sponsores tamquam per se solvendum, si Paulus, & Sylas aliquid fecissent contra Imperium Romanum. Unde D. Chrysof. multum laudat virtutem Iasonis, qui se, suumque obtulit caput pro paulo, & Sila.

Tertio Carthusian. Lorinus, quod Iason dedit magnam satisfactionem, quod paulus, & Silas non erant seditionis, sed valde pacifici, & magnae virtutis, & quod non prædicabant regnum temporale, sed spirituale ad salutem animarum, ut videre est in aliis partibus, in quibus prædicarunt, & per hoc se dedit Iason fidei iustorem, & sponsores, & hæc mihi videtur probabilior sententia.

Verf. 10. Fratres, vero scilicet Christiani: Confestim per noctem. Syriac. Statim ea ipsa nocte, magna sollicitudine agentes curam de eis. In Beroam quæ est Urbs Macedonia. In Synagogam Judaeorum introierunt ad docendum, & prædicandum.

Verf. 11. Hi autem erant nobiliores eorum. Arabicus, Erant nobiliores genere. Arias, Oecumenius: Hi autem erant generosiores alii. D. Chrysof. Hi meliores erant. Hi nempe Judæi, qui erant in Beroea, non solum profapia, sed indole, ac generositate, meliores erant Judæis Thessalonicae, de eis loquitur Textus. Ita D. Chrysof. Oecum. Lyrant. Caetanus, & Hugo. Unde promptiores se exhibuerunt in recipienda fide, ac doctrina Evangelii.

Qui receperunt verbum cum omni aviditate. Syriacus: Hilariter, Arabicus: Cum omni promptitudine. Arias: Cum omni alacritate cum omni affectu, ac conatu incumbant in hac doctrina capescenda, & maxime lætabantur ob inventam, & cognitam veritatem: Scrutantes Scripturas, si hæc ita se haberent, id est conferendo doctrinam Evangelicam cum ipsis Scripturis, ita dicebat Christus D. scrutamini Scripturas, ipsæ testimonium perhibent de me, Joan. 5. ut dixi superiori q. 1.

Verf. 12. Multi quidem crediderunt ex eis, scilicet Judæis: Mulierum gentilium honestarum, & viri. Syriac. Ex Græcis plurimi, & famina. Arabic. Ex mulieribus probatarum vivorum. Ethiopic. Et mulieres gentiles bone multa ad fidem, & virtutem; multum prodest bona indoles, ac societas, & primo in textu nominantur mulieres, quia quod ipsæ recipiant, Judæi pro sua protetvia respuunt.

QUÆSTIO III.

Quare, qui primi receperunt fidem dicuntur nobiles?

26. Arias. d. Chrysof. Ethiop. Philo.

At Textus: Hi autem erant nobiliores. Oecumen. Arias, Græcus, Erant generosiores. D. Chrysof. Generosissimi. Ethiopic. Meliores erant. Hi enim virtutem ac religionem colunt, in illamque propensiores sunt Virtus nobilitatis, ait Philo lib. 1. de nobilitate. Virtus nobilitatis, ait Philo lib. 1. de nobilitate. Virtus nobilitatis, ait Philo lib. 1. de nobilitate.

27.

Marc. 15.

Græcus Nobilitas a sticilia aggr. dicitur.

Victor Antioch.

Gen. 17. Fidem probat. & tenet nobilitas.

Oleaster.

29. Gen. 1. Gen. 5.

Nobilitas a virtute acuit.

Philo.

30.

Mortuus meus Jesus in Cruce, derelictus a suis solus, & dum totus mundus conglomeratus ferveret ac sevit in eum, tunc Ioseph ab Arimathæa accitit, & petiit Corpus Jesu. Hi enim virtutem ac religionem colunt, in illamque propensiores sunt Virtus nobilitatis, ait Philo lib. 1. de nobilitate. Virtus nobilitatis, ait Philo lib. 1. de nobilitate. Virtus nobilitatis, ait Philo lib. 1. de nobilitate.

Dixit deus ad Abraham: Tu custodies pactum meum, & semen tuum post te in generationibus suis. Gen. 17. n. 9. & statim. Pactum meum statuam in Isaac. n. 21. & cur nullum cum Ismaele: Sed omnino excluditur ab hoc pacto; Ismael erat natus ex ancilla Aegyptiaca, & ad firmandum pactum cum Deo, ut eligeretur populus Dei, assumendus erat vir valde nobilis, & illustris, ut ex sua nobilitate stimularetur ad observandum pactum, & non filius mulieris captivæ; quia isti tales semper sequuntur deteriorem partem, & maxime, quæ ex matre sunt: malum ex quocumque defectu, inquit Oleaster. Quoniam filii ancillarum, matrem referre solent, & matris potius quam patris mores se quuntur.

Semel, & iterum in creatione hominis repetitur, quod sit creatus ad imaginem Dei, Gen. 1. n. 27. Creavit Deus hominem ad imaginem, & similitudinem suam, & iterum cap. 5. n. 1. Creavit Deus hominem, & ad similitudinem dei fecit illum. In quo duo maxime notanda sunt de aliis tamquam ex imperio dei facta ab Elementis referuntur. Dixit Deus germinet terra herbas virentem. Gen. 1. n. 11. Dixit Deus fiant duo luminaria magna n. 14. Dixitque Deus producant aqua reptile anime viventis. n. 20. at cum devenit ad hominis formationem dicitur, Creavit Deus hominem tamquam suis propriis manibus, & non quomodocumque sed ad imaginem, & similitudinem suam pro magna commendatione repetito nomine inculcatur. Imaginem, & similitudinem repetitisque vicibus exprimitur cap. 1. & 5. ut notavi, ad quid tam illustrissima hominis celsitudo ei objicitur, & proponitur ante oculos, ut tanta sua nobilitate pignortus totus sit addictus, ac intentus ad custodiendam Dei legem, atque adimplenda ejus mandata, & ad aufugiendam vilem, & abjectam transgressionem. Philo Hebræus lib. de nobilitate ait: Adamo nemo parens, ac vita auctor, nisi solus Deus fuit, ut considerans nobilitatem suam, se Dei opus esse perspicuus opera sua dirigeret ad Dei cultum, & religionem.

Cum essent homines eligendi, qui palæstinam adeant causa provinciae explorandæ, mandat deus Moyli: Mitte viros, qui considerent terram Chanaan singulos de singulis tribus, ex principibus. Numer. 13. n. 3. Omnes, qui mittendi sunt debent esse ex principibus, hoc est ex nobilioribus, ac illustrioribus, cur non erunt permixtum ex nobilioribus, ac ex vulgari turba. Hoc negotium erat magni ponderis, nam maxime erat terra exploranda, illiusque dispositio, & situs, illius munitiones, illiusque debilitas, ubi major vel minor inveniretur difficultas, unde posset facilius debellari, & patefieri aditus ad expugnandum, & ingrediendum, quæ quidem erant alto examine consideranda, hominum mores, illorumque fortitudo, quæ omnia in magno dubio versabatur, & ad eorum examen multa industria, solertia, ac ingenii sagacitas exoptabatur, quæ non facile invenitur nisi in melioribus ob ingenitam indolem communi exercitio cū peudentioribus, Abulensis ad citatum locum numer. q. 14. ait: Quia isti exploratores aggrediebantur aliquid dubium, non auderet quilibet, ideo debuerunt mitti tales, qui auderent, & hoc magis credebatur de principibus, quam de aliis.

Numer. 13. n. 3. Omnes, qui mittendi sunt debent esse ex principibus, hoc est ex nobilioribus, ac illustrioribus, cur non erunt permixtum ex nobilioribus, ac ex vulgari turba. Hoc negotium erat magni ponderis, nam maxime erat terra exploranda, illiusque dispositio, & situs, illius munitiones, illiusque debilitas, ubi major vel minor inveniretur difficultas, unde posset facilius debellari, & patefieri aditus ad expugnandum, & ingrediendum, quæ quidem erant alto examine consideranda, hominum mores, illorumque fortitudo, quæ omnia in magno dubio versabatur, & ad eorum examen multa industria, solertia, ac ingenii sagacitas exoptabatur, quæ non facile invenitur nisi in melioribus ob ingenitam indolem communi exercitio cū peudentioribus, Abulensis ad citatum locum numer. q. 14. ait: Quia isti exploratores aggrediebantur aliquid dubium, non auderet quilibet, ideo debuerunt mitti tales, qui auderent, & hoc magis credebatur de principibus, quam de aliis.

ait Deus Moyli Numer. 14. n. 29. Omnes, qui numerati estis a viginti annis, & supra, & murmurationis estis contra me, non intrabitis terram supra quam levavi manum meam. De quo etiam agitur Plal. 94. & Paulus Hebræor. 4. num. 3. ob murmur contra Dominum à quo viderunt tanta mirabilia facta in eorum protectione, sic privantur ab ingressu terræ promissæ quæ bello, & armis expugnanda erat. Inde illi merito excluduntur à terra promissa, ut pote ab inepto bello gerendo, cum servi servis adhuc parentibus nati, ac educati, depressum, ac servilem animum habebant, valde alienum ab omni generosa, ac virili factione, quod in nobilibus, ac principibus ingentium reucebat. Abulensis proxima citata questione inquit. Quia omnes in servitute Aegyptiaca enutriti fuerant, servi autem nunquam audent ad bellum.

Abulensis ad citatum locum numer. q. 14. ait: Quia isti exploratores aggrediebantur aliquid dubium, non auderet quilibet, ideo debuerunt mitti tales, qui auderent, & hoc magis credebatur de principibus, quam de aliis.

Act. 17. n. 13. Cum autem cognovissent in Thessalonica Iudæi, quia & Beroæ prædicatum est à Paulo Verbum Dei, venerunt & illuc commoventes, & turbantes multitudinem.

Versiones. CUM EXPOSITIONE II. usque ad Vers. 18.

Verf. 13. Cum autem, Odio, & invidia agit, Iudæi non desistebant in omni loco Paulum prosequi, Commoventes. Syriacus, Non quieverunt quin concitaret turbam.

Verf. 14. Paulum dimiserunt fratres, scilicet Christiani. Ut iret usque ad mare. Arabicus, Quasi ad mare perreclurum. Noluerunt Christiani, ut advenit Cajetanus, quod paulus videretur fugere aperte sed tantum, quod eorum furorem declinabat, & quod illuc venerat, ut per mare navigaret. Silas autem & Timotheus, remanserunt ad firmendam, & radicandam fidem in Beroensibus, solius enim Pauli caput, ut omnium magister querebatur.

Qui autem deducebant Paulum, hoc præstabant tamquam viri boni cum multa reverentia honore, ac securitate, quod ex eo patet, quia Apostolus multam confidentiam habuit in eis; nam per eos misit epistolam ad Silam, & timotheum, apostolus deduxerunt usque ad Athenas, quæ erat universalis Academia totius sapientiae, eloquentiæ,